

Motion om egenmakt i hemtjänsten

Motion av Andréa Hedin och Anette Hellström (båda M)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Torun Boucher

Sammanfattning av ärendet

I en motion väckt i kommunfullmäktige av Andréa Hedin och Anette Hellström (båda M) föreslås att omsorgstagare inom hemtjänsten ska ha rätt att avböja att insatsen utförs av vissa medarbetare utan att ange annat skäl än upplevt obehag. Motionärerna vill utreda förutsättningarna för detta.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Aktiva seniorer Stockholm, Kommunal Stockholm, PRO Stockholm, SPF Stockholm och Vårdföretagarna.

Aktiva seniorer Stockholm, PRO Stockholm, SPF Stockholm och Vårdföretagarna har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret ser mot bakgrund av redan gällande krav och arbetssätt inte behov av en utredning kring förutsättningar för att möjliggöra för hemtjänsttagare att kunna avböja insatser från enskilda medarbetare utan att behöva byta utförare helt.

Äldrenämnden ser inte, utifrån redan ställda krav och arbetssätt, att det behövs en utredning kring förutsättningar för att möjliggöra för hemtjänsttagare att kunna avböja insatser från enskilda individer utan att behöva byta utförare helt.

Norra innerstadens stadsdelsnämnds hemtjänst i egen regi arbetar för att den enskilde ska känna trygghet med de medarbetare som utför insatserna och försöker hitta lösningar om den enskilde inte önskar ta emot insatsen från specifika medarbetare. Nämnden bedömer att ett formellt krav skulle skapa alltför stora svårigheter och konsekvenser för utförare att planera och genomföra sitt uppdrag.

Skärholmens stadsdelsnämnd stödjer ökat inflytande för den enskilde, men betonar att förändringar måste utredas noggrant för att inte försämra kvalitet, arbetsmiljö eller verksamhetens hållbarhet.

Kommunal Stockholm känner inte igen oss i motionens problembeskrivning, i alla fall inte när det gäller de kommunala hemtjänstutförarna. Det är väl etablerad norm att man som hemtjänstkund/brukare har möjlighet att slippa få besök från enskilda hemtjänstarbetare som man är missnöjd med.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Som äldreborgarråd vill jag framhålla att den rödgröna majoriteten delar motionärernas ambition och aktivt arbetar med att stärka de äldres trygghet och inflytande i hemtjänsten. Samtidigt behöver detta ske i balans med goda arbetsvillkor, en hållbar arbetsmiljö och en omsorg som präglas av kvalitet och kontinuitet.

Vi delar den bild som både äldrenämnden och fackförbundet Kommunal återkommande lyft fram: att rätt kompetens, kontinuitet och god arbetsmiljö är avgörande för en äldreomsorg av hög kvalitet. Därför ställer verksamheten redan idag krav på utbildad personal, kontinuerlig kompetensutveckling och fast omsorgskontakt för att stärka tryggheten för den äldre.

Samtidigt känner vi inte igen oss i motionens problembeskrivning. Det är redan idag etablerad praxis att hemtjänstmottagare som känner obehag eller otrygghet inför en specifik medarbetare kan ta kontakt med ansvarig chef eller samordnare för att få situationen hanterad. Utförarna arbetar generellt lösningsfokuserat och försöker i möjligaste mån tillgodose rimliga önskemål utan att den äldre ska behöva byta utförare helt.

Vi ser också betydande risker med att införa en generell rätt att välja bort enskilda medarbetare. Ett sådant system riskerar att försämra kontinuiteten, öka arbetsbelastningen och skapa en mer pressad arbetsmiljö i en redan ansträngd hemtjänst. Det finns även risker kopplade till diskriminering och trakasserier, samtidigt som arbetsgivaren enligt diskrimineringslagen inte får medverka till diskriminerande urval av personal.

Därför anser vi i den rödgröna majoriteten att vägen framåt är att fortsätta stärka kvaliteten i hemtjänsten genom investeringar i utbildning, rimliga arbetsvillkor, stabil bemanning och kontinuitet. Med personal som arbetar heltid med fasta anställningar tillskapas bättre förutsättningar för lagarbete, vilket stärker både kontinuiteten och flexibiliteten för de äldre.

Bilaga

Motion om egenmakt i hemtjänsten, dnr KS 2025/1600-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarråden Christofer Fjellner, Dennis Wedin och Andréa Hedin (alla M) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra

När hemtjänsten fungerar bra ger den Stockholms seniorer och personer med funktionsnedsättning förutsättningen att bo kvar i sina egna hem. Men för att det ska fungera är det av särskild vikt att man känner sig trygg med den hemtjänstpersonal man har.

Äldre personer som får hemtjänst befinner sig i en mycket utsatt och personlig situation där deras hem också är deras vårdmiljö. Att då kunna påverka vilka medarbetare som kommer in i hemmet är en viktig del av att bevara känslan av trygghet och värdighet. Om en omsorgstagare känner obehag, oro eller bristande förtroende för en viss personal kan det påverka både den psykiska hälsan och viljan att ta emot hjälp. Genom att ge äldre möjlighet att välja bort personal de inte känner sig bekväma med stärks deras självbestämmande och integritet, vilket i sin tur kan leda till bättre omsorg och ett mer tillitsfullt samarbete.

Dessutom handlar detta om kvalitet i omsorgen, äldre ska inte bara behöva ”nöja sig” med den personal de får. En god relation mellan omsorgstagare och personal är avgörande för att insatserna ska fungera väl i praktiken. När äldre känner sig trygga med de personer som hjälper dem ökar förutsättningen för god kommunikation, följsamhet och individuellt anpassad omsorg. Att lyssna på den äldres upplevelser och ta deras känslor på allvar bidrar också till att utveckla verksamheten och höja standarden inom hemtjänsten. Därför bör möjligheten att påverka eller kunna välja bort personal ses som en central del av en personcentrerad och respektfull äldreomsorg.

Ingen äldre ska behöva leva med obehag i sin vardag eller tvingas byta omsorgsutförare på grund av möten med enskild personal. Rätten att få påverka vem som kommer in i ens hem ska därför ses som en grundläggande del av den personliga integriteten. Vikten av att kunna bestämma vem som kommer in i ens hem har nu även regeringen uppmärksammat, vilket är glädjande. Den nya utredningen har en likartad målsättning som vårt förslag och vi hoppas att staden nu kan vara pådrivande i detta och våga ligga i framkant.

Att den styrande majoriteten inte ens vill titta på hur man skulle kunna genomföra detta i praktiken är talande. Den enda tydliga målsättning som finns med

äldreomsorgen från vänstermajoriteten är att återta allt i egen regi – men det saknas politisk vilja för att göra omsorgen bättre.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 17 juni 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M), Gulan Avci (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Andréa Hedin och Anette Hellström (båda M) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionärerna framför i motionen att stadens hemtjänst är en grundpelare i välfärden som gör det möjligt för äldre och personer med funktionsnedsättning att leva självständigt hemma. I motionen lyfts också betydelsen av trygghet för den enskilde då det kräver ett stort mått av tillit att släppa in någon i sitt hem.

Motionärerna anser att ett problem kan uppstå när en hemtjänsttagare i stort är nöjd med sin utförare men känner obehag eller otrygghet inför en enskild medarbetare. Inom staden rekommenderas då den enskilde att byta utförare helt vilket motionärerna tycker är en oproportionerligt stor åtgärd. Detta eftersom hemtjänsttagaren då förlorar relationer med övrig personal och drabbas av onödig oro och administration.

I motionen föreslås att en modell tas fram som stärker hemtjänsttagarens egenmakt och inflytande över vem som hjälper dem, inklusive ger dem rätt att avböja hjälp från enskilda medarbetare utan att behöva ange några andra skäl än upplevt obehag. Denna förändring menar motionärerna skulle stärka den enskildes trygghet, integritet och samtidigt göra valfriheten mer meningsfull i praktiken. Med anledning av ovanstående yrkar motionärerna på att kommunfullmäktige beslutar följande:

- Att en utredning tillsätts för att utreda förutsättningarna för att möjliggöra för hemtjänsttagare att kunna avböja insatser från enskilda medarbetare utan att helt behöva byta utförare.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, äldrenämnden, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Aktiva seniorer Stockholm, Kommunal Stockholm, PRO Stockholm, SPF Stockholm och Vårdföretagarna.

Aktiva seniorer Stockholm, PRO Stockholm, SPF Stockholm och Vårdföretagarna har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret	6
Äldrenämnden	7
Norra innerstadens stadsdelsnämnd	7
Skärholmens stadsdelsnämnd	9
Kommunal Stockholm.....	11
Reservationer m.m.	12

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 maj 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer i att det är mycket viktigt att den äldre har förtroende för de medarbetare som utför insatser i det egna hemmet.

Av kraven i upphandlingsdokument samt i uppdragsbeskrivning för hemtjänsten i egen regi framgår att: verksamheten ska bedrivas så att den enskilde tillförsäkras service och omvårdnad av hög kvalitet som uppfyller kraven på säkerhet, att den enskilde tillförsäkras inflytande, trygghet och värdighet samt att verksamheten kännetecknas av god etik. Ytterligare krav är att personal med lämplig utbildning och erfarenhet rekryteras och introduceras samt att personalens behov av kompetensutveckling och handledning bevakas och tillgodoses.

Av kraven framgår även att alla som har insatser från hemtjänsten har rätt till en fast omsorgskontakt, det vill säga en utsedd undersköterska som ansvarar för att samordna den enskildes omsorg. Syftet är att öka trygghet, kontinuitet och individanpassning för personer som har hemtjänst. Enligt fastställda krav på utförarna ska det finnas möjlighet för den enskilde, om hen inte är nöjd med utsedd omsorgskontakt, att byta.

Den enskilde ska också alltid veta vart denne vänder sig med synpunkter samt klagomål och utföraren ska arbeta systematiskt med dessa.

Hemtjänstutförare ska alltid sträva efter att i allra möjligaste mån vara lyhörda för de äldres önskemål. Om en kund är missnöjd med sin fasta omsorgskontakt eller annan medarbetare ska kontakt tas med ansvarig chef eller samordnare. I första hand upprättas då en dialog utifrån upplevt missnöje och i andra hand ses möjligheten till personalbyte över. Det är exempelvis vanligt förekommande att omsorgstagare önskar kvinnlig personal. Utförare av hemtjänst försöker så långt det är möjligt att tillgodose dessa önskemål, men i vissa fall är det inte möjligt på grund av exempelvis schematekniska skäl, arbetsmiljöfrågor eller ur ett diskrimineringsperspektiv. När en sådan situation uppstår finns, som ett sista alternativ, möjlighet för omsorgstagaren att byta utförare.

Stadsledningskontoret anser att motionens intention att stärka den enskildes position i grunden är positiv och ligger i linje med äldreomsorgens värdegrund om självbestämmande och trygghet. Samtidigt skulle ett formellt krav på att kunna avböja stöd från enskilda medarbetare få betydande logistiska och organisatoriska konsekvenser för utförarna. Schemaläggningen riskerar att försvåras särskilt vid frånvaro eller i mindre personalgrupper. Det kan även skapa arbetsrättsliga och arbetsmiljömässiga utmaningar, då det krävs en noggrann avvägning mellan omsorgstagarens önskemål och medarbetarens rätt till en god arbetsmiljö.

Stadsledningskontoret ser mot bakgrund av ovan och redan gällande krav och arbetssätt inte behov av en utredning kring förutsättningar för att möjliggöra för hemtjänsttagare att kunna avböja insatser från enskilda medarbetare utan att behöva byta utförare helt.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 21 april 2026 följande.

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen om att utreda förutsättningar för att möjliggöra för hemtjänsttagare att kunna avböja insatser från enskilda individer utan att behöva byta utförare helt.

Reservation av Hugo Laigar m.fl. (M), Margita Jacobsson m.fl. (L) och Malin Frick (C), se Reservationer m.m.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Äldreförvaltningen instämmer i att det är mycket viktigt att den äldre har förtroende för de personer som utför insatser i det egna hemmet.

När det gäller fast omsorgskontakt finns detta reglerat i avtalen med följande text: ”Om den enskilde inte är nöjd med sin fasta omsorgskontakt ska det finnas möjlighet att byta till en annan”. Den fasta omsorgskontakten är den person som ska utföra merparten av insatserna.

Äldreförvaltningens uppfattning är att hemtjänstverksamheterna alltid inom rimlighetens gränser strävar efter att vara lyhörda för de äldres önskemål. Om en kund är missnöjd med sin fasta omsorgskontakt eller med annan personal tas kontakt med ansvarig chef eller samordnare i verksamheten för att se över möjligheten till personalbyte. Det är vanligt förekommande att kunder önskar kvinnlig personal. Utförarna försöker i möjligaste mån tillgodose dessa önskemål, men i vissa fall är detta inte möjligt. De uppger exempelvis schematekniska skäl som anledning till att önskemål inte alltid kan tillgodoses. Det kan vara svårare för en mindre utförare att få till logistiken kring att byta personal. Utförare är generellt mycket måna om att de äldre ska känna sig trygga med personalen och de är lösningsfokuserade.

Förvaltningen ser mot bakgrund av redan gällande krav och arbetssätt inte behov av en utredning kring förutsättningar för att möjliggöra för hemtjänsttagare att kunna avböja insatser från enskilda individer utan att behöva byta utförare helt.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Norra innerstadens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Petra Gardos Ek m.fl. (M), Alexander Zejlön (L) och Daniele Fava (C), se Reservationer m.m.

Norra innerstadens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 3 februari 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att motionens intention att stärka den enskildes position är i grunden positiv och ligger i linje med äldreomsorgens värdegrund om självbestämmande och trygghet. Samtidigt skulle ett formellt krav på att kunna avböja stöd från enskilda medarbetare få betydande logistiska och organisatoriska konsekvenser för utförarna. Schemaläggningen riskerar att försvåras särskilt vid frånvaro eller i mindre personalgrupper. Det kan även skapa arbetsrättsliga och arbetsmiljömässiga utmaningar, då det krävs en noggrann avvägning mellan omsorgstagarens önskemål och medarbetarens rätt till en god arbetsmiljö.

Nämndens hemtjänst i egen regi arbetar med intentionen att den enskilde ska känna trygghet med de medarbetare som utför insatserna. Om en omsorgstagare inte kommer överens med sin omsorgskontakt eller upplever bristande personkemi försöker verksamheten i första hand lösa situationen genom dialog och anpassning. I andra hand kan verksamheten byta personal för att säkerställa trygghet och kontinuitet.

Det finns redan idag utmaningar när omsorgstagare endast accepterar att ta emot stöd från ett begränsat antal av medarbetarna. Hemtjänsten möter idag omsorgstagare som endast accepterar en eller ett fåtal medarbetare. När dessa medarbetare inte är i tjänst, exempelvis vid sjukdom eller av schematekniska skäl, finns en risk att omsorgstagaren blir utan stöd. Det finns omsorgstagare med psykisk ohälsa där dagsformen kan påverka viljan att ta emot stöd och där enstaka medarbetare ibland avvisas. Verksamheten uppmuntrar därför omsorgstagare att ta emot stöd från fler än sin omsorgskontakt, för att minska sårbarheten och säkerställa att beviljade insatser kan utföras.

Förvaltningen ser också att förslaget i motionen skulle kunna innebära att verksamheterna blir alltför detaljstyrda, med risk för ökade kostnader utan tydlig kvalitetsförbättring för omsorgstagarna. Andelen äldre i behov av hemtjänst ökar stadigt och kommer att öka ytterligare enligt äldreomsorgsprognosen, samtidigt som kompetensförsörjningen redan nu är och kommer fortsatt vara en utmaning. Det finns en risk att arbetsmiljön hemma hos den äldre upplevs som otrygg, vilket kan skapa osäkerhet hos medarbetare och resultera i att vi förlorar kompetenta medarbetare i och med detta. Förvaltningen ser att det är en stor utmaning att göra arbetet inom hemtjänsten attraktivt och den förändring som motionen föreslår kan påverka medarbetarnas arbetsmiljö och ha en motsatt effekt.

Det är även viktigt att beakta de systemtekniska förutsättningarna. För att en sådan ordning som föreslås i motionen ska fungera krävs verksamhetsstöd där det finns möjlighet att tydligt markera om en omsorgstagare har avböjt en specifik medarbetare. Utan denna funktion finns en risk att informationen blir informell och

beroende av enskilda administratörers kännedom, vilket i sin tur kan leda till att den går förlorad när exempelvis vikarier ansvarar för planeringen. Detta kan skapa både otydlighet och en ökad risk för felplanering.

Sammanfattningsvis arbetar nämndens hemtjänst i egen regi redan idag utifrån dessa frågor med fokus på trygghet, kvalitet och fungerande planering. Motionens intentioner att stärka den enskildes ställning är god, men förvaltningen bedömer att ett formellt krav skulle skapa alltför stora svårigheter och konsekvenser för utförare att planera och genomföra sitt uppdrag. En rimlig balans mellan den enskildes inflytande och verksamhetens förutsättningar är avgörande för att säkerställa en långsiktigt hållbar och kvalitativ hemtjänst.

Förvaltningen föreslår att Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 23 april 2026 följande.

Skärholmens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (M) och Alice Vestlin (C), se Reservationer m.m.

Särskilt uttalande av Stephan Guiance m.fl. (S), Shamsu Ali Hassan m.fl. (V) och Karmapriya Muschött m.fl. (MP), se Reservationer m.m.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 mars 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Av kraven i upphandlingsdokument samt i uppdragsbeskrivning för hemtjänsten i egen regi framgår att: verksamheten ska bedrivas så att den enskilde tillförsäkras service och omvårdnad av hög kvalitet som uppfyller kraven på säkerhet, att den enskilde tillförsäkras inflytande, trygghet och värdighet samt att verksamheten kännetecknas av god etik. Ytterligare krav är att personal med lämplig utbildning och erfarenhet rekryteras och introduceras samt att personalens behov av kompetensutveckling och handledning bevakas och tillgodoses.

Av kraven framgår även att alla som har insatser från hemtjänsten har rätt till en fast omsorgskontakt, det vill säga en utsedd undersköterska som ansvarar för att samordna den enskildes omsorg. Syftet är att öka trygghet, kontinuitet och individanpassning för personer som har hemtjänst. Den enskilde ska också alltid veta vart denne vänder sig med synpunkter samt klagomål och utföraren ska arbeta systematiskt med dessa. Den enskilde har alltid rätt att byta till en annan utförare. Förvaltningen anser att kraven som ställs bidrar till att säkerställa att den enskilde får en god och trygg

omvårdnad samt att rätten att byta utförare bidrar till valfrihet och makt för den enskilde.

Förvaltningen instämmer i att det är en utmaning att den enskilde inte själv kan välja vem som utför stödet. Det gäller dock alla brukare, även personer som bor i en grupp- eller servicebostad enligt LSS eller på ett vård- och omsorgsboende. Att avböja insatser i hemtjänsten utan att behöva byta utförare är en möjlighet idag. Det är dock upp till varje enskild utförare att svara på om de kan tillgodose behovet om den enskilde avböjer insatser från enskilda medarbetare.

Förvaltningen vill lyfta att om den enskilde ska kunna avböja en specifik medarbetare, utan att behöva ange något annat skäl än upplevt obehag, kan det innebära svårigheter ur ett arbetsgivar- och diskrimineringsperspektiv. Om en brukare avböjer en medarbetare utan angiven orsak kan det finnas en risk att beslut eller planering indirekt leder till diskriminering utifrån exempelvis kön, etnicitet eller religion. Som arbetsgivare har verksamheten ansvar enligt diskrimineringslagstiftningen och behöver därför kunna hantera och utreda sådana situationer.

Förvaltningen ser även att ett system där brukare fritt kan avböja enskilda medarbetare kan innebära återkommande förändringar i scheman, kortsiktig omplanering av besök samt ökad administrativ belastning för verksamheten. Det kan även leda till ökad arbetsbelastning och otrygghet i planeringen vilket kan påverka arbetsmiljön negativt.

Inom hemtjänsten finns begränsade personalresurser och scheman planeras utifrån arbetstidslagstiftning, kollektivavtal och verksamhetens bemanning. Om flera brukare önskar eller endast accepterar ett fåtal medarbetare kan det uppstå situationer där samma medarbetare efterfrågas av många brukare. Konsekvensen kan bli att personalens arbetstid inte räcker till. Insatser riskerar då att behöva utföras med övertid eller omplanering. Ett ökat antal individuella undantag kan ge en effekt av lägre kontinuitet eftersom planeringen blir mer komplex och fler personal kan behöva sättas in vid olika tillfällen.

Förvaltningen vill även lyfta att det är vanligt att hemtjänsten ofta arbetar med personer som har demenssjukdom, kognitiv svikt eller psykiatrisk problematik. I dessa situationer kan upplevelser av obehag eller misstro ibland vara kopplade till sjukdomstillståndet snarare än till personalens bemötande eller arbete. Detta gör att situationen behöver hanteras genom professionell bedömning och dialog, snarare än genom ett generellt system för att välja bort personal.

Förvaltningen delar intentionen i motionen om att stärka den enskildes trygghet och inflytande i hemtjänsten. Hänsyn behöver dock tas till de saker som förvaltningen lyfter ovan. Det är därför viktigt att eventuella förändringar utreds noggrant och utformas så att de inte medför negativa konsekvenser för verksamhetens möjlighet att bedriva en trygg och hållbar omsorg.

Jämställdhetsanalys

Förvaltningen bedömer att en jämställdhetsanalys inte är aktuell i detta ärende.

Barnkonsekvensanalys

Förvaltningen bedömer att en barnkonsekvensanalys inte är aktuell i detta ärende.

Kommunal Stockholm

Kommunal Stockholms yttrande daterat den 28 april 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Vi känner inte igen oss i motionens problembeskrivning, i alla fall inte när det gäller de kommunala hemtjänstutförarna. Det är väl etablerad norm att man som hemtjänstkund/brukare har möjlighet att slippa få besök från enskilda hemtjänstarbetare som man är missnöjd med. Hemtjänstkunden tar kontakt med hemtjänstutförarens chef eller samordnare och framför sitt önskemål/klagomål och är det sakligt och rimligt så skickas inte den hemtjänstarbetaren hem till kunden.

Motionärerna skriver: ”Den rådande ordningen i Stockholm är att man som hemtjänsttagare rekommenderas att byta utförare helt om det finns någon person man mött i vardagen och som lämnar en kraftig känsla av otrygghet”. Motionären anger ingen källa till sitt påstående så vi tror att påståendet är anekdotiskt. Troligtvis ligger det en lång komplex historia bakom om en hemtjänstmottagare fått den uppmaningen från Stockholm Stad.

Motionärerna vill göra det till en rättighet för hemtjänstmottagarna att välja bort enskilda hemtjänstarbetare. Vi tror inte att motionärerna inser vad en sådan rättighet skulle kosta. Hemtjänsten i Stockholm Stad är idag underfinansierad och för att få ihop utgifter och inkomster krävs en hög grad av planering och organisering där varje minut av lönekostnad behöver utnyttjas. Motionärernas förslag skulle innebära att skattebetalarna skulle behöva betala miljoner i lönekostnader för folk som inte utför något arbete. Motionärernas förslag skulle i förlängningen kräva en skattehöjning.

Rättighetsförslaget riskerar också leda till mer sexuella trakasserier mot kvinnliga hemtjänstarbetare. Och förslaget skulle också kunna leda till ökad rasism mot hemtjänstarbetare.

Därutöver gäller Diskrimineringslagen, vilket innebär att arbetsgivaren inte får medverka till eller verkställa diskriminerande urval av personal. En oreglerad rätt att välja bort personal riskerar att legitimera diskriminerande önskemål som arbetsgivaren enligt lag inte får tillgodose.

En ovillkorlig rätt att välja bort personal utan motivering riskerar därför att: försvåra arbetsgivarens skyldighet att motverka diskriminering öka risken för att personal utsätts för kränkningar, trakasserier eller osaklig särbehandling skapa otydlighet i ansvarsfördelningen mellan brukare och arbetsgivare

Reservationer m.m.

Äldrenämnden

Reservation av Hugo Laigar m.fl. (M), Margita Jacobsson m.fl. (L) och Malin Frick (C)

1. Att bifalla motion
2. Att därutöver anföra följande.

När hemtjänsten fungerar bra ger den Stockholms seniorer och personer med funktionsnedsättning förutsättningen att bo kvar i sina egna hem. Men för att det ska fungera är det av särskild vikt att man känner sig trygg med den hemtjänstpersonal man har.

Äldre personer som får hemtjänst befinner sig i en mycket utsatt och personlig situation där deras hem också är deras vårdmiljö. Att då kunna påverka vilka medarbetare som kommer in i hemmet är en viktig del av att bevara känslan av trygghet och värdighet. Om en omsorgstagare känner obehag, oro eller bristande förtroende för en viss personal kan det påverka både den psykiska hälsan och viljan att ta emot hjälp. Genom att ge äldre möjlighet att välja bort personal de inte känner sig bekväma med stärks deras självbestämmande och integritet, vilket i sin tur kan leda till bättre omsorg och ett mer tillitsfullt samarbete.

Dessutom handlar detta om kvalitet i omsorgen, äldre ska inte bara behöva ”nöja sig” med den personal de får. En god relation mellan omsorgstagare och personal är avgörande för att insatserna ska fungera väl i praktiken. När äldre känner sig trygga med de personer som hjälper dem ökar förutsättningen för god kommunikation, följsamhet och individuellt anpassad omsorg. Att lyssna på den äldres upplevelser och ta deras känslor på allvar bidrar också till att utveckla verksamheten och höja standarden inom hemtjänsten. Därför bör möjligheten att påverka eller kunna välja bort personal ses som en central del av en personcentrerad och respektfull äldreomsorg.

Ingen äldre ska behöva leva med obehag i sin vardag eller tvingas byta omsorgsutförare på grund av möten med enskild personal. Rätten att få påverka vem som kommer in i ens hem ska därför ses som en grundläggande del av den personliga integriteten.

Att den styrande majoriteten inte ens vill titta på hur man skulle kunna genomföra detta i praktiken är talande. Den enda tydliga målsättning som finns med äldreomsorgen från vänstermajoriteten är att återta allt i egen regi – men det saknas politisk vilja för att göra omsorgen bättre.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd

Reservation av Petra Gardos Ek m.fl. (M), Alexander Zejlön (L) och Daniele Fava (C)

1. Att bifalla motion
2. Att därutöver anföra följande.

När hemtjänsten fungerar bra ger den Stockholms seniorer och personer med funktionsnedsättning förutsättningen att bo kvar i sina egna hem. Men för att det ska fungera är det av särskild vikt att man känner sig trygg med den hemtjänstpersonal man har.

Äldre personer som får hemtjänst befinner sig i en mycket utsatt och personlig situation där deras hem också är deras vårdmiljö. Att då kunna påverka vilka medarbetare som kommer in i hemmet är en viktig del av att bevara känslan av trygghet och värdighet. Om en omsorgstagare känner obehag, oro eller bristande förtroende för en viss personal kan det påverka både den psykiska hälsan och viljan att ta emot hjälp. Genom att ge äldre möjlighet att välja bort personal de inte känner sig bekväma med stärks deras självbestämmande och integritet, vilket i sin tur kan leda till bättre omsorg och ett mer tillitsfullt samarbete.

Dessutom handlar detta om kvalitet i omsorgen, äldre ska inte bara behöva ”nöja sig” med den personal de får. En god relation mellan omsorgstagare och personal är avgörande för att insatserna ska fungera väl i praktiken. När äldre känner sig trygga med de personer som hjälper dem ökar förutsättningen för god kommunikation, följsamhet och individuellt anpassad omsorg. Att lyssna på den äldres upplevelser och ta deras känslor på allvar bidrar också till att utveckla verksamheten och höja standarden inom hemtjänsten.

Därför bör möjligheten att påverka eller kunna välja bort personal ses som en central del av en personcentrerad och respektfull äldreomsorg. Ingen äldre ska behöva leva med obehag i sin vardag eller tvingas byta omsorgsutförare på grund av möten med enskild personal. Rätten att få påverka vem som kommer in i ens hem ska därför ses som en grundläggande del av den personliga integriteten.

Att den styrande majoriteten inte ens vill titta på hur man skulle kunna genomföra detta i praktiken är talande. Den enda tydliga målsättning som finns med äldreomsorgen från vänstermajoriteten är att återta allt i egen regi – men det saknas politisk vilja för att göra omsorgen bättre.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Sophia Granswed Baat m.fl. (M) och Alice Vestlin (C)

1. Att bifalla motion
2. Att därutöver anföra följande.

När hemtjänsten fungerar bra ger den Stockholms seniorer och personer med funktionsnedsättning förutsättningen att bo kvar i sina egna hem. Men för att det ska fungera är det av särskild vikt att man känner sig trygg med den hemtjänstpersonal man har.

Äldre personer som får hemtjänst befinner sig i en mycket utsatt och personlig situation där deras hem också är deras vårdmiljö. Att då kunna påverka vilka medarbetare som kommer in i hemmet är en viktig del av att bevara känslan av trygghet och värdighet. Om en omsorgstagare känner obehag, oro eller bristande förtroende för en viss personal kan det påverka både den psykiska hälsan och viljan att ta emot hjälp. Genom att ge äldre möjlighet att välja bort personal de inte känner sig bekväma med stärks deras självbestämmande och integritet, vilket i sin tur kan leda till bättre omsorg och ett mer tillitsfullt samarbete.

Dessutom handlar detta om kvalitet i omsorgen, äldre ska inte bara behöva ”nöja sig” med den personal de får. En god relation mellan omsorgstagare och personal är avgörande för att insatserna ska fungera väl i praktiken. När äldre känner sig trygga med de personer som hjälper dem ökar förutsättningen för god kommunikation, följsamhet och individuellt anpassad omsorg. Att lyssna på den äldres upplevelser och ta deras känslor på allvar bidrar också till att utveckla verksamheten och höja standarden inom hemtjänsten.

Därför bör möjligheten att påverka eller kunna välja bort personal ses som en central del av en personcentrerad och respektfull äldreomsorg. Ingen äldre ska behöva leva med obehag i sin vardag eller tvingas byta omsorgsutförare på grund av möten med enskild personal. Rätten att få påverka vem som kommer in i ens hem ska därför ses som en grundläggande del av den personliga integriteten.

Att den styrande majoriteten inte ens vill titta på hur man skulle kunna genomföra detta i praktiken är talande. Den enda tydliga målsättning som finns med äldreomsorgen från vänstermajoriteten är att återta allt i egen regi – men det saknas politisk vilja för att göra omsorgen bättre.

Särskilt uttalande av Stephan Guiance m. fl. (S), Shamso Ali Hassan m.fl (V) och Karmapriya Muschött m.fl. (MP)

Den rödgröna majoriteten delar ambitionen att stärka brukarnas inflytande och trygghet i hemtjänsten. Samtidigt vill vi understryka vikten av att detta sker i balans med goda arbetsvillkor och en hållbar arbetsmiljö för personalen och ger samtidigt

brukare de förutsättningar att få en insatser som respekterar deras självbestämmande och som man i vården använder begreppet KASAM, känslan av sammanhang där brukaren ska känna meningsfullhet, begriplighet och hanterbarhet från vårdpersonalen som ska vara professionella.

Den rödgröna majoriteten vill lyfta fackförbundet Kommunal som flera gånger lyft upp vikten av rätt kompetens, kontinuitet, kravsättning och en god arbetsmiljö som avgörande faktorer för att kunna ge omsorg av hög kvalitet. Förvaltningen visar också att verksamheten ställer krav på utbildad personal, kontinuerlig kompetensutveckling och en fast omsorgskontakt för att stärka både brukarnas trygghet och kvaliteten i omsorgen.

Vi ser en risk att förslag som ensidigt fokuserar på valfrihet kan leda till ökad arbetsbelastning, sämre kontinuitet och försämrad arbetsmiljö, vilket i slutändan drabbar både brukare och personal. Den rödgröna majoriteten menar därför att vägen framåt är att fortsätta stärka kvaliteten genom investeringar i utbildning, rimliga arbetsvillkor och stabil bemanning så att både den som tar emot omsorg och den som utför den ges bästa möjliga förutsättningar.